

<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2022-34-02>

УДК 340.116.05(4-6ЄС)

О. С. ПЕРЕДЕРІЙ

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри державно-правових дисциплін

E-mail: perederii@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4898-876X>

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4

АКТИ ДОГОВІРНОГО ПРАВА МІЖ УКРАЇНОЮ І ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ЯК НОРМАТИВНА ОСНОВА ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

АНОТАЦІЯ. У статті з позицій загального теоретичного аналізу висвітлюється роль і значення актів договірної права, які укладаються між Україною і Європейським Союзом та складають нормативну основу для інноваційних перетворень правової системи України. Автором визначено систему особливостей регуляторної дії та впливу актів договірної права України і ЄС на реформування вітчизняної правової системи: актам договірної права між Україною і ЄС притаманна багатоманітність форм їх зовнішнього вираження, у своїй договірній основі акти договірної права містять правила і положення, які не суперечать міждержавному праву ЄС і спрямовані на покращення правового становища сторін, які його уклали, а також загальна інтеграційна спрямованість.

Окремо виокремлено значення актів «м'якого права» для реформування правової системи України. Зазначено, що рекомендації є основними різновидами актів «м'якого права», які укладаються між Україною і Європейським Союзом. Обґрунтовано висновок про те, що рекомендації у системі нормативного забезпечення двосторонніх відносин України і Європейського Союзу виконують важливу забезпечувальну функцію. Ця функція полягає у тому що їх положення є первинним компонентом функціонування комплексного механізму правового регулювання взаємодії правової системи України і правової системи ЄС. Робиться висновок про те, функціональне призначення актів договірної права сприяє формуванню спільного правового простору України і Європейського Союзу з орієнтацією на примат міждержавного права ЄС. Зауважено, що комплексний науковий юридичний аналіз регуляторної складової таких актів вітчизняною юридичною наукою у перспективі забезпечить формування дієвих пропозицій щодо максимальної ефективності процесів імплементації відповідних положень у законодавство України та кореляції правозастосовної практики. За таких умов процес інноваційних змін правової системи України набуде оптимальної модальності та принесе суспільству очікувані політичні результати.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Україна, Європейський Союз, право, міжнародний договір, правова система, інноваційні перетворення, нормативна основа, система законодавства.

Як цитувати: Передерій О. С. Акти договірної права між Україною і Європейським Союзом як нормативна основа інноваційних перетворень національної правової системи. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Право»*. 2022. Вип. 34. С. 18-26. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2022-34-02>

In cites: Perederii O. S. (2022). Acts of contractual law between Ukraine and the European Union as a normative basis for innovative transformations national legal system. *The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University, Series «Law»*, (34), P. 18-26. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2022-34-02> (in Ukrainian)

© Передерій О.С., 2022

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

Постановка проблеми. Спостерігаючи кілька останніх років за розвитком відносин України і Європейського Союзу (далі – ЄС), є усі підстави констатувати суттєві успіхи політики європейської інтеграції нашої держави. Підтвердженням цього є результати саміту «Україна-ЄС», під час роботи якого 03.02.2023 р. Президент України офіційно відзначив, що Україна розпочала процес підготовки до переговорів про вступ до ЄС [1]. Дійсно, динаміка поглиблення участі України у євроінтеграційних процесах вражає. З 2014 по 2023 р. включно Україна і Європейський Союз (далі – ЄС) сформували значну політико-правову основу розвитку взаємних відносин в економічній, політико-правовій, гуманітарній, культурно-освітній, економічній сферах, а також сфері забезпечення регіональної безпеки. Осмислення зазначених процесів крізь призму функціонування національної правової системи права, зобов'язує відзначити значні її інноваційні зміни у процесі реформування. Це виявляється, насамперед, в оновленні національного законодавства, апробації новітніх для національної практики правових інститутів, впровадження універсальних загальноєвропейських стандартів забезпечення прав і свобод особи та ін. Безперечно, імплементація подібних нововведень здійснюється на підставі специфічної нормативної основи, яка включає у себе систему нормативних актів різної юридичної сили і предмету правового регулювання. Чільне місце серед них відводиться актам договірної права між Україною і ЄС. Враховуючи специфіку розробки таких актів, своєрідності практичного здійснення їх положень, актуальним завданням юридичної науки є дослідження їх політико-юридичної природи та особливостей регуляторного потенціалу.

Стан наукового дослідження теми. Питання, які аналізуються в обраній для статті тематиці на сьогодні фрагментарно досліджені вітчизняною юридичною наукою. Разом із тим, окремі аспекти наукової характеристики ролі і значення актів договірної права для реформування національної правової системи України Про це свідчить науковий доробок В. Меделяєва, Ю. Макаренка, Ю.Обушенко, Ю. Поліщук, І. Трагнюк, І. Шалінської, І. Яковюка та ін. З урахуванням потреб загальної гармонізації українського законодавства з законодавством ЄС, а також

інноваційної модернізації вітчизняної правової системи, очевидною є доцільність поглибленої розробки зазначеної тематики і накопичення відповідного емпіричного матеріалу.

Мета дослідження. Метою дослідження є висвітлення особливостей регуляторної дії та впливу актів договірної права України і ЄС на реформування вітчизняної правової системи.

Основні результати дослідження. У юридичній науці комплекс питань щодо дослідження актів договірної права традиційно був і залишається дискусійним. Причиною цього є багатоаспектність цього питання. Невипадково, навіть саме поняття «акти договірної права» має достатньо альтернативну варіації назв: «акти договірної регулювання», «акти договірної характеру» [2, с. 10]. Актами договірної права будемо вважати міжнародні договори між Україною і ЄС, які є містять добровільно узгоджені країнами-членами Європейського союзу загальні правила поведінки, що укладені у формі угод.

Акти договірної права між Україною і ЄС є на сьогодні самим ефективним юридичним засобом для визначення змісту і закріплення переліку взаємних прав і обов'язків та правил взаємовідносин між сторонами, що їх уклали. За умов розширення правового простору ЄС та стійкої тенденції до збільшення держав-членів Союзу, роль актів договірної права зростає. На сьогодні, системоутворюючим актом договірної права між Україною і ЄС є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами (далі – Угода про асоціацію), з іншої сторони, яку було ратифіковано Верховною Радою України 16 вересня 2014 р. [3]. Фактично, положення Угоди про асоціацію закріплюють, що правова співпраця України і Європейського Союзу неможлива без інноваційного розвитку національної правової системи в амбітний і інновативний спосіб на основі ідеологічного домінування універсальних цінностей ЄС: верховенства права, доброго врядування, недискримінації осіб, які належать до меншин, поваги прав людини і основоположних свобод, прав національних меншин, різноманітності, цінунання людської гідності, відданості принципам вільної ринкової економіки тощо. Слід зазначити, що Угода про асоціацію стала

свого роду «правовою кульмінацією» значного масиву актів договірної права, які було укладено між Україною і ЄС з питань комплексної правової взаємодії. Задля більшої конкретизації процесу імплементації Угоди про асоціацію у національну правову систему було введено у дію План заходів з імплементації Угоди про асоціацію було оновлено і введено в дію не розпорядженням, як раніше, а Постановою Кабінету Міністрів України № 1106 (далі – План заходів по імплементації) [4].

У проекції на реформування національної правової системи роль актів договірної права виражається у реформуванні багатьох її компонентів, що відповідає політико-правовим цілям того чи іншого акту. У якості історичного прикладу наведемо положення вже нечинної Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, яку було підписано 14.06.1994 р. та ратифіковано Законом України від 10.11.1994 р. № 237/94-ВР [5]. Зазначений документ багато років, аж до укладення Угоди про асоціацію, був юридичною «азбукою» двосторонніх відносин України і ЄС. Його преамбула прямо передбачала, що проведення правових реформ та повне впровадження партнерства сторін є взаємозалежними процесами. Також, Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами передбачала реформування багатьох галузей національного законодавства України, що стало потужним чинником законотворчих процесів. Таким чином повноцінне втілення положень актів договірної права між Україною і ЄС слугує удосконаленню і «європезації» національного законодавства України.

У якості особливостей регуляторної дії та впливу актів договірної права України і ЄС на реформування вітчизняної правової системи, виокремимо кілька положень. Так, *першою особливістю актів договірної права між Україною і ЄС є багатоманітність форм їх зовнішнього вираження*. Розвиваючи викладене відзначимо, що акти договірної права між вказаними сторонами здебільшого представлені у формі міжурядових угод та міжвідомчих галузевих угод владних інституцій України з елементами інституційного механізму ЄС. У відповідності до ст. 479 Угоди про асоціацію, угоди, що

регулюють окремі напрями співробітництва, які належать до сфери дії Угоди про асоціацію, вважаються частиною двосторонніх відносин у цілому, а також складовою загальної інституційної основи співробітництва. Галузеві угоди України і ЄС у національній правовій системі виконують важливу роль: по-перше, їх укладання і ратифікація дозволяє оперативно унормувати юридичну основу для швидкого розвитку відносин між сторонами, а по-друге, такі документи регламентують регуляторні можливості інституційно-функціональних елементів правової системи держави. Більш того, подібні угоди можуть регламентувати кілька сфер суспільних відносин, оскільки важко виявити таку область суспільного життя де б переважав тільки один вид суспільних відносин, що регулюється однією системою [6, с. 315]. У якості прикладу галузевої угоди можна навести акт договірної права, який регламентує взаємодію у правоохоронній сфері. Зокрема, це Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво, яку було підписано 14.12.2016 р. і ратифіковано Законом України від 12.07.2017 р. № 2129-VIII [7]. Зазначений документ, фактично, регламентує не лише відносин співробітництва між Україною та Європолом з питань запобігання і боротьби з організованою злочинністю та тероризмом, а й розширює правову основу інформаційно-комунікативних відносин України і ЄС, правовий статус офіцерів зв'язку тощо.

У додаток до наведеного слід зазначити також й те, що значного розповсюдження набула практика укладання між Урядом України та ЄС, який представлений Європейською Комісією, додаткових угод у формі обміну листами. Як правило, такими документами узгоджуються питання продовження терміну реалізації та терміну виконання раніше підписаних угод та питання технічної допомоги Україні з боку ЄС у їх виконанні. Подібних угод у формі обміну листами за останні вісімнадцять років було підписано значну кількість. Для правової системи України такі угоди є важливими, адже дають змогу посадовим особам, які їх підписують попередньо узгодити положення щодо сутності питання [8, с. 23]. Обмін листами означає юридичну згоду на обов'язковість цих положень. З точки зору функціонування правової системи це забезпечує більший ступінь гармонізованості

спільної взаємодії сторін у межах співпраці, а також визначити перспективні напрями подальшої нормотворчості у певній сфері. Таким чином забезпечується перспективне змінення нормативного елементу національної правової системи урахуванням вимог партнерів з ЄС.

Наступна особливість актів договірних права між Україною і ЄС полягає також у тому, що у своїй договірній основі вони містять такі правила і положення, які не суперечать міждержавному праву ЄС і спрямовані на покращення правового становища сторін, які його уклали. Як правило, це закріплено у преамбулах документів. Разом із тим, для України виконання окремих норм таких актів іноді може бути певним чином ускладнено, адже імплементація їх положень у національне законодавство може йти всупереч сформованим соціальним практикам та ментальним стереотипам населення. У якості прикладу можна навести ситуацію з поступовим припиненням Україною використання назв деяких алкогольних напоїв. Так, ст. 208 Угоди про асоціацію передбачає встановлює 10-річний перехідний періоду з дати набрання чинності Угодою для того, щоб поступово припинити продаж на внутрішньому ринку України дванадцяти алкогольних напоїв, назви яких містять географічні найменування, які зарезервовані за конкретними країнами ЄС (серед них такі популярні серед пересічного споживача назви як «шампанське», «коньяк», «мадера» та ін.). Тобто, до 2026 р. Україна має на нормативному рівні встановити альтернативні назви деяких алкогольних напоїв. Фактично, це є юридичним зобов'язанням України перед європейськими партнерами. Проте, така позиція тривалий час викликає доволі неоднозначну реакцію широких верств населення, яке поколіннями звикли до звичних назв і з певною недовірою сприйняли альтернативні назви, які було запропоновано у процесі публічного обговорення [9]. Більш того, на рівні відомчої нормотворчості в Україні зазначене положення Угоди про асоціацію також ігнорувалося. Так, у оприлюдненому Наказі Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Правил виробництва коньяків України» № 702 від редакції від 27.12.2017 р. класифікацію коньяків залежно від вмісту спирту планувалося встановити 2027 р.

включно [10]. Тобто, відповідний документ було прийнято без врахування положень акти договірних права України і ЄС. Лише після того, як зазначена невідповідність набула розголосу, у Наказ було внесено зміни [11].

Ще однією важливою особливістю актів договірних права між Україною і ЄС є інтеграційна спрямованість їх регуляторного потенціалу. Право ЄС в цілому є юридичним виразом результатів політики комплексної політичної і культурної інтеграції держав і народів Європи. Акти права ЄС на наддержавному рівні закріплюють єдині правила не лише для усіх держав-членів, а й для фізичних та юридичних осіб, що перебувають під юрисдикцією Європейського Союзу. Коли третя держава укладає договір з ЄС, автоматично відбувається взаємодія її національного права з наднаціональним правом ЄС. У свою чергу, запозичення та імплементація права ЄС залежить від політичного мотиву держави, яка укладає з нею угоду. Оскільки стратегічною політичною метою України є вступ до ЄС, то усі юридичні конструкції, які містяться в актах договірних права, просочені ідеєю зближення з об'єднаною Європою. Це обумовлено цивілізаційним значенням європейської інтеграції для Українського народу. Це не є випадковим. Як наголошують у зазначеному контексті І. Яковюк та Л. Трагнюк, європейська інтеграція є шляхом модернізації економіки, запорукою стабільності демократичної політичної системи, поглиблення культури демократії, поваги до прав людини, зміцнення національної безпеки і безпеки наших громадян [12, с. 103]. У цьому контексті національна правова система є тією соціальною системою, яка першою трансформується через юридизацію політичного вектору розвитку. Відповідно, трансформація національної правової системи України відбувається у фарватері поглиблення євроінтеграційних процесів.

Вважаємо також доцільним акцентувати увагу на тому, що значний вплив на реформування національної правової системи мають так звані «акти м'якого права» («soft law»). Слід зауважити, що серед дослідників немає однастайності у визначенні місця актів «м'якого права» у системі форм права, а також щодо їхнього регуляторно-функціонального навантаження. Під актами «м'якого права» розуміється документи, що містять приписи-рекомендації, загальні принципи та цілі та не

встановлюють чітких юридичних зобов'язань ці норми і цілі досягти. Як різновид документів у рамках співпраці України і ЄС акти «м'якого права» представлені у вигляді рекомендацій. Рекомендація не має юридично зобов'язальної дії. Поряд із цим, відсутність зобов'язального характеру не означає, що рекомендації та думки не слід брати до уваги – їх невиконання має бути продиктоване важливими аргументами [13]. Рекомендації розроблюються та приймаються вищими органами управління інституційного апарату ЄС, а Україна, у більшості випадків є їх адресатом. У рекомендаціях зазначається певна оцінка ситуації та пропонуються конкретні заходи для виправлення ситуації.

Відзначимо, що рекомендацій існує дуже значна кількість. У якості прикладу доцільно навести найбільш актуальні, з огляду на сьогодишню геополітичну ситуацію у східноєвропейському регіоні, для України рекомендації. Мова йде про Рекомендації Європейської Комісії щодо статусу України на членство в ЄС, які було оприлюднено у червні 2022 р. [14]. Для реформування національної правової системи зазначений документ має, без перебільшення, колосальне значення. Адже Європейська комісія рекомендувала Європейській Раді підтвердити перспективу України стати членами ЄС та представити свої висновки щодо надання цим країнам статусу кандидата на членство. Разом із тим, рекомендації містили сім блоків конкретних вимог правового характеру, які вимагали прийняття і введення у дію системи законодавчих актів з семи основних блоків питань:

— ухвалення та впровадження законодавства щодо процедури відбору суддів Конституційного Суду України, включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки їх доброчесності та професійних навичок, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії;

— завершення перевірки доброчесності кандидатів у члени Вищої ради юстиції Радою з етики та відбір кандидатів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

— посилення боротьби з корупцією, зокрема на високому рівні, шляхом активних та ефективних розслідувань, а також забезпечення належної динаміки судових справ та винесених вироків; завершення призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури шляхом атестації визначеного

переможця конкурсу та проведення процесу відбору та призначення на посаду нового директора Національного антикорупційного бюро України;

— забезпечення відповідності законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів (FATF); ухвалення комплексного стратегічного плану реформування всього правоохоронного сектору як частини середовища безпеки України;

— запровадження антиолігархічного закону з метою обмеження надмірного впливу олігархів на економічне, політичне та суспільне життя; це має бути зроблено юридично обґрунтованим чином, з урахуванням майбутнього висновку Венеціанської комісії щодо відповідного законодавства;

— подолання впливу суб'єктів з корисливими інтересами шляхом ухвалення закону про ЗМІ, який узгоджує законодавство України з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіа-послуги та надає повноваження незалежному медіа-регулятору;

— завершення реформи законодавчої бази щодо національних меншин, яка зараз готується, згідно з рекомендаціями Венеціанської комісії, та ухвалення негайних та ефективних механізмів імплементації.

Слід зауважити, що аналіз законотворчих процесів 2022 р. довів фактичну імперативність висловлених Європейською комісією рекомендацій. Вимоги щодо законодавчого врегулювання зазначених питань було Україною виконано і систему законодавства відкориговано у відповідності з політичними очікуваннями держав-членів ЄС. Відповідно, рекомендації як акти м'якого права у системі нормативного забезпечення двосторонніх відносин України і ЄС виконують важливу забезпечувальну функцію. Це вказує на те, що положення актів «м'якого права» можна вважати первинним компонентом комплексного механізму правового регулювання взаємодії правової системи України і правової системи ЄС. Досвід доводить, що Україна і ЄС актами «м'якого права» підтверджують власні позиції та волю до співпраці як суб'єкти міжнародного права. Це дає змогу погодити свою волю шляхом прийняття своєрідних програм розвитку, спільних заяв, декларацій, комюніке, визначаючи конкретний вектор своєї діяльності, що, в деякій мірі, можна характеризувати навіть і як більш ефективний метод правового регулювання міжнародних відносин, заснований на засадах добровільності виконання [15, с. 45].

В аспекті реформування національної правової системи України акти «м'якого права» часто відіграють стимулюючу роль для функціонування усіх елементів правової системи. Це виявляється у заповненні прогалін у національному законодавстві та гармонізація із *acquiscommunitaire*, приведенні існуючих практик правозастосування до стану відповідності стандартам і принципам ЄС, реформуванні адміністративних процедур та судової практики, засвоєнні новітніх засад формування правової культури і правової свідомості населення та ін.

Висновки. Акти договірної права між Україною і Європейським Союзом становлять собою ідейно-юридичне підґрунтя для інноваційних перетворень вітчизняної правової системи. Головна їх регуляторна особливість полягає у тому, що змістовні положення таких документів на внутрішньодержавному рівні є нормативною основою для комплексного реформування правової сфери життєдіяльності суспільства і держави. У свою чергу, таке

реформування є запорукою успіху євроінтеграційних прагнень нашої держави. Розкриті у статті особливості регуляторного потенціалу актів договірної права вказують на те, що їх функціональне призначення забезпечує формування спільного правового простору України і ЄС з орієнтацією на примат міждержавного права ЄС. Швидка динаміка змін і доповнень актів міждержавного права включаючи акти «м'якого права» пропорційно віддзеркалює реальний стан і якість політико-правової взаємодії обох сторін. Комплексний науковий юридичний аналіз регуляторної складової таких актів вітчизняною юридичною наукою у перспективі забезпечить формування дієвих пропозицій щодо максимальної ефективності процесів імплементації відповідних положень у законодавство України та кореляції правозастосовної практики. За таких умов процес інноваційних змін правової системи України набуде оптимальної модальності та принесе суспільстві очікувані політичні результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наша мета – почати переговори про вступ до Євросоюзу вже цього року – Володимир Зеленський за результатами саміту Україна – ЄС у Києві: повідомлення від 03 лютого 2023 р. *Офіційне інтернет-представництво Президента України*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/nasha-meta-pochati-peregovori-pro-vstup-do-eyevrosoyuzu-vzhe-80769> (дата звернення: 06.02.2023)
2. Обушенко Н.М. Формальний і матеріальний аспекти, як нев'ємні складові джерел трудового права. Принципи дидактики в контексті філософсько-правових конструкцій : *матеріали кругл. столу* (24 листопада 2016 р., м. Дніпропетровськ). Дніпропетровськ : ДДУВС, 2016. С. 7-12
3. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16.09. 2014 р. № 1678-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014 р. № 40. Ст. 2021
4. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106. *Урядовий кур'єр*. 2018. № 52.
5. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14.06.1994 р. *Офіційний інтернет-сайт Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012#Text (дата звернення: 06.02.2023)
6. Поліщук Ю. Елементи системи законодавства. *Новітні кримінально-правові дослідження – 2017 : зб. наук. пр.* / відп. ред. О. В. Козаченко. – Миколаїв : Іліон, 2017. С. 312-316.
7. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво : Закон України від 12.07.2017 р. № 2129-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 33. Ст. 361.
8. Право міжнародних договорів : *фондова лекція з дисципліни «Міжнародне право»*. Національна академія внутрішніх справ України. Кафедра конституційного та міжнародного права. Київ. 2014. 36 с.
9. Як назвуть український «коньяк» : повідомлення від 3 січня 2019 р. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/01/3/644036/> (дата звернення: 06.02.2023)
10. Про затвердження Правил виробництва коньяків України : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 27.12.2017 № 702. *Офіційний інтернет-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0875-18/ed20171227#Text> (дата звернення: 06.02.2023)

11. Про внесення змін до Правил виробництва коньяків України : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.11.2020 № 2281-20. *Офіційний інтернет-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0204-21#n7> (дата звернення: 06.02.2023)

12. Яковюк І., Трагнюк Л., Меделяєв В. Азбука європейської інтеграції : *навчально-методичний посібник*. Харків : «Апекс+», 2006. 168 с.

13. Шалінська І. В. Акти «м'якого права»: поняття та значення у міжнародному правопорядку. *Соціологія права*. 2011. № 2. URL: . <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39605/17/Shalinska.pdf?sequence=1> (дата звернення: 09.02.2023)

14. Рекомендації Європейської Комісії щодо статусу України на членство в ЄС. *Офіційний інтернет-сайт Представництва Європейського Союзу в Україні*. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232 (дата звернення: 09.02.2023)

15. Макаренко Ю. О. «М'яке право» у системі міжнародного права: доктринально-аналітичний аспект. *Актуальні проблеми сучасного міжнародного права : зб. наук. ст. за матеріалами II Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, Харків, 21 листоп. 2016 р. : у 2 ч. / редкол.: А. П. Гетьман, І. В. Яковюк, В. І. Самощенко та ін. Харків, 2016. Ч. 2. С. 43 – 45*

Стаття надійшла до редакції 02.10.2022

Стаття рекомендована до друку 07.11.2022

O. S. PEREDERII

PhD (Law), Associate Professor,

Associate Professor of the Department of State and Legal Disciplines

E-mail: perederii@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4898-876X>

V. N. Karazin Kharkiv National University

Kharkiv, 61022, Svobody square, 4

ACTS OF CONTRACTUAL LAW BETWEEN UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION AS A NORMATIVE BASIS FOR INNOVATIVE TRANSFORMATIONS NATIONAL LEGAL SYSTEM

ANNOTATION. The article highlights the role and significance of acts of contract law, which are concluded between Ukraine and the European Union and constitute a normative basis for innovative transformations of the legal system of Ukraine, from the standpoint of general theoretical analysis. The author has identified a system of features of the regulatory action and the influence of acts of contract law of Ukraine and the EU on the reform of the domestic legal system: acts of contract law between Ukraine and the EU are characterized by a multiplicity of forms of their external expression, in their contractual basis, acts of contract law contain rules and regulations that do not contradict the international EU law and are aimed at improving the legal position of the parties that concluded it, as well as the general integration orientation.

The importance of "soft law" acts for reforming the legal system of Ukraine is highlighted separately. It is noted that the recommendations are the main types of "soft law" acts concluded between Ukraine and the European Union. The conclusion that the recommendations in the system of regulatory support for bilateral relations between Ukraine and the European Union perform an important security function is substantiated. This function consists in the fact that their provisions are the primary component of the functioning of the complex mechanism of legal regulation of the interaction between the legal system of Ukraine and the legal system of the EU. It is concluded that the functional purpose of acts of contract law contributes to the formation of a common legal space of Ukraine and the European Union with an orientation towards the primacy of EU interstate law. It is noted that a comprehensive scientific legal analysis of the regulatory component of such acts by domestic legal science will in the future ensure the formation of effective proposals regarding the maximum effectiveness of the processes of implementation of the relevant provisions in the legislation of Ukraine and the correlation of law enforcement practice. Under such conditions, the process of innovative changes in the legal system of Ukraine will acquire an optimal modality and bring expected political results to society.

KEY WORDS: *Ukraine, European Union, law, international agreement, legal system, innovative transformations, regulatory basis, legal system.*

REFERENCES

1. Our goal is to start negotiations on joining the European Union already this year - Volodymyr Zelenskyi according to the results of the Ukraine-EU summit in Kyiv: message from February 3, 2023. Official Internet representation of the President of Ukraine. URL: <https://www.president.gov.ua/news/nasha-meta-pochati-peregovori-pro-vstup-do-yevrosoyuzu-vzhe-80769> (date of application: 06.02.2023) (in Ukrainian).
2. Obushenko N.M. Formal and material aspects, as integral components of sources of labor grass. *Principles of didactics in the context of philosophical and legal constructions: round table's materials*. (November 24, 2016, Dnipropetrovsk). Dnipropetrovsk: DDUVS, 2016. P. 7-12 (in Ukrainian).
3. On the ratification of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand: Law of Ukraine dated 16.09.2014 No. 1678-VII. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2014. No. 40. Art. 2021 (in Ukrainian)
4. On the implementation of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 10/25/2017 No. 1106. *Government courier*. 2018. No. 52 (in Ukrainian).
5. Agreement on partnership and cooperation between Ukraine and the European Communities and their member states dated June 14, 1994. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012#Text (date of application: 06.02.2023) (in Ukrainian)
6. Polishchuk Yu. Elements of the legislation system. The latest criminal legal studies - 2017: coll. of science pr. / resp. ed. O. V. Kozachenko. Mykolaiv: Ilion, 2017. P. 312-316 (in Ukrainian).
7. On the ratification of the Agreement between Ukraine and the European Police Office on operational and strategic cooperation: Law of Ukraine dated July 12, 2017 No. 2129-VIII. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2017. No. 33. Art. 361 (in Ukrainian).
8. The law of international treaties: foundation lecture on the discipline "International law". National Academy of Internal Affairs of Ukraine. Department of Constitutional and International Law. Kyiv. 2014. 36 p. (in Ukrainian)
9. What will Ukrainian "cognac" be called: message from January 3, 2019. *Economic truth*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/01/3/644036/> (date of application: 06.02.2023) (in Ukrainian).
10. On the approval of the Rules for the production of cognacs of Ukraine: Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated 12.27.2017 No. 702. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0875-18/ed20171227#Text> (date of application: 06.02.2023) (in Ukrainian).
11. On making changes to the Rules for the production of cognacs of Ukraine: Order of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine dated November 6, 2020 No. 2281-20. Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0204-21#n7> (date of application: 06.02.2023) (in Ukrainian)
12. Yakovyuk I., Tragniuk L., Medelyaev V. The ABC of European integration: educational and methodological manual. Kharkiv: Apeks+, 2006. 168 p. (in Ukrainian).
13. Shalinska I. V. Acts of "soft law": concept and significance in the international legal order. *Sociology of law*. 2011. No. 2. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39605/17/Shalinska.pdf?sequence=1> (access date: 02/09/2023) (in Ukrainian).
14. Recommendations of the European Commission regarding the status of Ukraine for EU membership. *Official website of the Representation of the European Union in Ukraine*. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232 (access date: 02/09/2023) (in Ukrainian).
15. Makarenko Yu. O. "Soft law" in the system of international law: doctrinal and analytical aspect. *Actual problems of modern international law: coll. of science Art. according to the materials of II Hark. international law read, dedicate in memory of Prof. M. V. Yanovskyi and V. S. Semenov, Kharkiv, November 21. 2016: in 2 parts / edited by: A. P. Hetman, I. V. Yakovyuk, V. I. Samoschenko and others*. Kharkiv, 2016. Part 2. P. 43-45 (in Ukrainian).

The article was received by the editors 02.10.2022

The article is recommended for printing 07.11.2022